

[Landbrugsministeren.]

sker har. Derfor er jeg ikke sikker paa, at man kan gennemføre den Ensrettethed, som det ærede Medlem ønskede, og som naturligvis vilde være hensigtsmæssig.

Formanden: Den af det ærede Medlem Hr. Nielsen-Man paaviste Fejl i § 19, Stk. 4, maa betragtes som en Trykfejl og vil blive rettet.

Chr. J. Hansen: Ærede Medlemmer, der har haft Ordet, har alle nævnt mit Navn i Forbindelse med den Tale, jeg holdt, og der er visse af mine Udtalelser, som ikke en af dem har været tilfreds med.

Det ærede Medlem Hr. Nielsen-Man udtalte noget om, at han vilde protestere mod, at fordi man ikke vilde være med til Ekspropriation til Fordel for de indeklemte Husmænd, havde man svigtet disse Husmænd. Jeg maa derom sige, at jeg synes, at man i høj Grad netop ved ikke at ville være med har svigtet disse Husmænd. Jeg synes, der her var en Lejlighed til at komme dem til Hjælp, som i høj Grad har Hjælp behov, maaske mere end nogen anden Samfundsgruppe. Derfor er det for mig en Skuffelse, at man ikke paa dette Omraade har været i Stand til at gennemføre en Lov, hvorved der kunde skaffes betydelig mere Jord til disse Husmænd.

Naar det ærede Medlem protesterede saa stærkt, og naar det ærede Medlem vilde henstille til mig at se lidt mere nøgternt paa det, vil jeg gerne sige, at jeg nu netop har haft Indtryk af — men det kan være en Fejl hos mig —, at det ærede Medlem har villet svigte, og jeg bygger her paa Udtalelser, som jeg har set refereret. Bl. a. har jeg set et Referat, hvoraf det fremgaar, at Formanden for Statens Jordlovsudvalg paa et Møde i Hjørring skal have udtalt, at bliver Forslaget vedtaget i den foreliggende Form, skal der i hvert Fald ikke ske ret meget, saa længe han er Formand. Det forekommer mig, at det er en mærkelig Udtalelse fra en Mand, der er Formand for et saa betydningsfuldt Udvalg som Jordlovsudvalget. Det vidner ikke om nogen særlig Interesse netop for den Del af Landbrugsstanden, der i saa høj Grad har fortjent baade Anerkendelse og Hjælp. Det er imidlertid for saa vidt ikke noget nyt fra den Side. Der har dog været Tider, hvor man fra den Side var paa en anden Linie. Jeg skal tillade mig at nævne, at i 1890—91 indbragte de to moderate Rigsdagsmænd Frede Bojsen og Rasmus Clausen et Forslag i Folketinget om Tillægsjord til Havelodder, og hertil var kædet Ekspropriationsbestemmelser og Be-

stemmelser om, at Jordene skulde gives i Kommunefæste. Det var en moderat Indstilling i 1891. Udvalgets Betænkning, der kom 25. Marts 1891, er ogsaa interessant derved, at alle Partier, ogsaa det daværende Højre, her anerkender Ekspropriationsretten som et Princip, der kan anvendes, naar det gælder om at skaffe Smaalodder til Landarbejdere. Dengang var man altsaa ikke bange for Ekspropriation, naar det gjaldt Oprettelse af Landbrug. Og i Samlingen 1893—94 fremsatte Venstremændene J. K. Lauridsen og Poul Christensen — jeg har altid hørt, at de skulde være Venstremænd — Forslag om Oprettelse af Husmandsbrug med Krav om offentlig Fæste og Ekspropriation. Efterhaanden er man saa kommet over paa en helt anden Linie netop fra den Side.

Det ærede Medlem Hr. Korsgaard var i Modsætning til mig meget glad for Loven, og det, det ærede Medlem særlig var glad over, var, at man har unddraget Familieoverdragelser fra Kravet om Afgivelse af Jord ved Ejerskifte, netop Jord, som kunde komme til Anvendelse for de indeklemte Husmandsbrug. Udtalelsen glædede ikke mig, det maa jeg indrømme, og det ved det ærede Medlem Hr. Korsgaard ogsaa som den udmærkede Landmand han er, men den har maaske glædet det ærede Medlem Hr. Oluf Johansen, som jo stærkt har medvirket til, at Loven har faaet den Udformning, den har. Det ærede Medlem Hr. Korsgaard vil oven i Købet ogsaa undtage gamle Slægtsgaarde. De skulde undtages, og hvis der ingen Slægtninge var, saa skulde gamle Medhjælpere have en Fortrinsret. Vi ser altsaa lidt forskelligt paa det, men derved er der intet at gøre.

Det ærede Medlem Hr. Oluf Johansen udtalte noget om, at naar hans Parti havde sat saa meget ind paa denne Lovgivning, var det, fordi det havde Idealer. I al Beskedenhed sagt har de Radikale ikke Patent paa at have Idealer i en eller anden politisk Retning. Jeg har i min politiske Virksomhed truffet Medlemmer af alle Partier, der har haft Idealer. Jeg tror, alle Partier har Idealer, det er ikke noget, de Radikale har Patent paa, hverken paa dette Punkt eller med Hensyn til Grundskyld eller Husmandspolitik i al Almindelighed. Det ærede Medlem tilføjede, at vi nu var gaaet fra Ekspropriation, og han kunde saa ikke tjene min Ringhed i at være enig i de Betragtninger, jeg havde fremsat.

Jeg havde sluttet med at gratulere den højtærede Landbrugsminister. Ja, det har jeg, det er helt rigtigt. Jeg har gjort det,